

Doktorgrad

Demensomsorg i områder med samisk og norsk befolkning

Forfatter

Lill Sverresdatter Larsen
Førsteamanuensis og forbundsstyremedlem i NSF
UiT Norges arktiske universitet

«Speaking on behalf of the person with dementia in home-based care. A qualitative study of collaboration between formal and family caregivers in Sami and Norwegian municipalities»

Studien tar for seg samhandling mellom hjemmetjenesten og pårørende til personer med demens i rurale kommuner med både samisk og norsk befolkning.

- Doktorand: Lill Sverresdatter Larsen
- Disputas: 8. september 2017
- Utgått fra: Det helsevitenskapelige fakultet, Universitetet i Tromsø

3 svar fra Larsen

- **Hva tilfører denne forskningen av ny innsikt?**
Studien viser en rekke krevende barrierer for samhandling i kommunal demensomsorg. Barrierer som har negativ påvirkning på hvilke hjelpetilbud som tilbys og hvordan familier nyttiggjør seg disse, noe som igjen har betydning for oppnåelse av

helsepolitiske mål og pasientrettigheter. De viktigste barrierene er presentert som: a) Avvisning eller underkommunisering av «etniske posisjon», særlig i områder hvor minoritetspolitikk er fremtredende. b) Uklare forventninger til samtykkekompetanse og hvem som kan ha «talsperson-posisjon», med vesentlig betydning for beslutningsprosesser og brukervedvirkning. c) Pårørendes «ikke-posisjon», som er en uoppmerksomhet eller avvisning av pårørendes behov eller krav samtidig som malign posisjonering av den syke kan oppstå.

- **Hvilke metoder har du brukt og hvorfor?**

Samhandling i hjemmetjenestens demensomsorg er forsket lite på, og derfor valgte jeg kvalitativ metode for å snakke med de som erfarer samhandling, samt å observere det i praksis. Avhandlingen bygger på 18 semistrukturerte dybdeintervju med fagpersoner og pårørende til personer med demens, samt kort feltarbeid hvor jeg fulgte demensteam. Videre har jeg benyttet tematisk innholdsanalyse og teoretiske analyser med bruk av analytiske begrep av betydning for samhandling slik som etnisk tilhørighet, brukervedvirkning og kontinuitet i pleien, samt posisjoneringsteori.

- **Hvem vil kunne dra nytte av forskningen i klinisk praksis? Aldrende befolkning og knapphet på ressurser og kompetanse gjør**

samhandlingsbarrierer til en viktig utfordring for helsepersonell og ledere i norske kommuner. Barrierene som er avdekket gjennom det jeg har kalt «samhandlingens mosaikk», kan benyttes som eksempler på områder som det er behov for å snakke om med pasient, bruker og pårørende i klinisk praksis, men viser også at kompetanse om samhandlingen trenger større oppmerksomhet både i utdanningssystemet, på arbeidsplassene, og blant politikere i forbindelse med utforming av strategier for helsevesenet.

